Súd:	Okresný súd Lučenec
Spisová značka:	11C/76/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu:	6622204690
Dátum vydania rozhodnutia:	26. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Katarína Červenková
ECLI:	ECLI:SK:OSLC:2023:6622204690.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Lučenec, sudkyňou JUDr. Katarínou Červenkovou, v spore žalobcov: 1/ M.. N. Š., G.. XX.XX.XXXX, K. M. XXX, 2/ V. Š., G.. XX.XX.XXXX, K. M. XXX, 3/ E. Š., G.. XX.X.XXXX, K. M. XXX, 4/ V. M., G.. X.X.XXXX, K. M. XXX, 5/ G. M., G.. XX.X.XXXX, K. M. XXX, všetci zast.: URBÁNI & Partners s. r. o., Skuteckého 17, Banská Bystrica, proti žalovaným: 1/ BIO TRADE & TRANS, s.r.o., IČO: 43 844 596, Česká 103/15, Bratislava, 2/ Allianz- Slovenská poisťovňa, a.s., Dostojevského rad 4, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, takto

r o z h o d o l :

I. Žalovaná 1./ a žalovaná 2./ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 1./ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 70.000,-Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

II. Žalovaná 1./ a žalovaná 2./ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobcovi 2./ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 70.000,-Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

III. Žalovaná 1./ a žalovaná 2./ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 3./ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 15.000,-Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

IV. Žalovaná 1./ a žalovaná 2./ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 4./ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5.000,-Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

V. Žalovaná 1./ a žalovaná 2./ s ú p o v i n n í zaplatiť žalobkyni 5./ titulom náhrady nemajetkovej ujmy sumu 5.000,-Eur, do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

VI. V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcov z a m i e t a.

VII. Žalovaná 1./ a žalovaná 2./ s ú p o v i n n í nahradiť žalobcom trovy konania v rozsahu 100% z prisúdených súm, do 3 dní od právoplatnosti uznesenia súdu prvej inštancie o výške náhrady trov konania s tým, že plnením ktoréhokoľvek zo žalovaných, zaniká v rozsahu jeho plnenia povinnosť druhého žalovaného.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 14.12.2022 sa žalobcovia domáhali od žalovaných titulom náhrady nemajetkovej ujmy: žalobkyňa 1/ sumy 200.000,-Eur, žalobca 2/ sumy 200.000,-Eur,

žalobkyňa 3/ sumy 100.000,-Eur, žalobkyňa 4/ sumy 100.000,-Eur žalobkyňa 5/ sumy 100.000,-Eur a náhrady trov konania.
Žalobu odôvodnili tým, že dňa 18.12.2020 asi o 12.00hod. došlo k smrteľnému úrazu, ktorý sa stal na štátnej ceste č. 1/16 v obci Mýtna, okres Lučenec a to tak, že C. Z. ako zamestnanec spoločnosti BIO TRADE & TRANS, s.r.o. počas výkonu pracovnej činnosti v uvedený deň viedol traktor zn. FENDT-1042 VARIO, EVČ: BL-9012 SU, s prívesom zn. ESCHLBOCK - HOLZHACKER, EVČ. BL-570 YI - vo vlastníctve BIO TRADE & TRANS, s.r.o. rýchlosťou 51km/h, ktorá bola vyššia ako maximálna rýchlosť uvedená v osvedčení o evidencii traktora II. a v evidenčnej karte traktora, v ktorom je uvedená maximálna rýchlosť do 40km/h, kde v kilometri 38,84 na suchej zjazdnej vozovke za ničím nezníženej viditeľnosti sa nevenoval plne vedeniu vozidla, nesledoval situáciu v cestnej premávke, reagoval oneskorene minimálne o 2,4 sekundy na pred ním v jeho jazdnom pruhu v križovatke stojace osobné motorové vozidlo zn. VW Polo, EVČ: L.-XXX R., s riadne zapnutými svetlometmi, vedené vodičkou V. M., ktoré chcelo odbočiť doľava, na vedľajšiu cestu č. III/2632 smerom na obec Divín a dávala prednosť oproti idúcim vozidlám, ktoré mohol vidieť a spozorovať najneskôr vo vzdialenosti cca 110metrov, v dôsledku čoho došlo k zrážke, a to k nárazu prednej časti traktora do zadnej časti osobného motorového vozidla zn. VW Polo, pričom spolujazdkyňa v osobnom motorovom vozidle zn. VW Polo maloletá V. Š., G.. XX.XX.XXXX sediaca na zadnom sedadle vpravo bez toho, aby sedela v detskej autosedačke alebo podsedáku, kde nebola riadne pripútaná bezpečnostným pásom, utrpela ťažké poranenia hlavy s ťažkým opuchom mozgu, pomliaždenie dorzobazálnych častí pľúc, zlomeninu tela druhého hrudného stavca, ktorým zraneniam v dôsledku centrálnej smrti mozgu podľahla dňa 23.12.2020 o 7.00hod v detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici. C. Z. tak svojim konaním spôsobil nezvratný následok, a to smrť maloletého dieťaťa a zanechal hlboké stopy v rodine na strane žalobcov, u ktorých tak došlo k zásahu do ich osobnostných práv v súvislosti s jej smrťou ako dieťaťa u žalobcov 1/ a 2/, sestry u žalobkyne 3/, netere u žalobkyne 4/ a sesternice u žalobkyne 5/.
Žalobcovia v žalobe uviedli, že smrťou maloletej V. došlo k narušeniu celistvosti rodiny a bolo závažným spôsobom hlboko zasiahnuté do ich súkromného a rodinného života, čo je znásobené aj tým, že k úmrtiu maloletej došlo práve počas vianočných sviatkov. Strata jedného z členov rodiny je neodčiniteľnou ujmou, ktorá postihla všetkých členov rodiny a aktuálne si vyžaduje aj psychologickú terapiu. U žalobcov došlo teda k absolútnej nemožnosti ďalšieho rodinného spolužitia, spoločnej budúcnosti, starostlivosti v tom čase o 9.ročnú dcéru a celá rodina tak pociťuje najhoršie možné utrpenie v dôsledku straty najbližšej osoby - maloleté dieťaťa, umocnené aj časom smrti 23.12.2020, t.j. v období vianočných sviatkov, ktorých prežívanie ako rodina budú mať celoživotne poznačené touto traumou.

2. Žalovaný 2/ sa k podanej žalobe vyjadril písomným podaním zo dňa 13.02.2023, v ktorom prezentoval svoj názor o tom, že požadovaná nemajetková ujma sa mu javí ako značne neprimeraná, neodôvodnená a nepreukázaná. Poukázal na viaceré rozhodnutia súdov v prípade uplatnenia si obdobného nároku, kde rozhodovacia prax súdov je v rámci priznávania náhrady nemajetkovej ujmy v rádovo nižších sumách, než náhrada nemajetkovej ujmy uplatňovaná žalobcami. Poukázal tiež na zákon o obetiach trestných činov č. 274/2017 Zb.z. a na § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Zb.z. pri úprave limitu výšky nemajetkovej ujmy v súvislosti s nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, pričom tieto právne predpisy tiež môžu podľa žalovaného 2/ slúžiť ako určité merítko pre určenie výšky náhrady nemajetkovej ujmy s využitím analógie práva.
Žalovaný 2/ poukázal tiež na potrebu skúmania blízkosti a intenzity vzťahu žalobcov so zomrelou, najmä v súvislosti s tým, že žalobkyňa 4/ je tetou a žalobkyňa 5/ sesternicou zosnulej, a teda nejde o najbližších príbuzných. Voči týmto žalobcom vzniesol námietku nedostatku aktívnej vecnej legitimácie, nakoľko podľa jeho názoru v zmysle právnej úpravy a rozhodovacej praxe súdov nejde o blízke osoby vo vzťahu k zosnulej, ktoré by boli oprávnené domáhať sa v tejto súvislosti náhrady nemajetkovej ujmy. Zároveň poukázal aj na skutočnosť, že maloletá nesedela v čase dopravnej nehody v detskej autosedačke, hoci jej táto povinnosť vyplýva z ustanovenia § 4 zákona č. 554/2006 Zb.z. o povinnom používaním bezpečnostných pásov a detských zadržiavacích zariadení vo vozidlách, a teda smrteľný následok dopravnej nehody nebol iba dôsledkom porušenia dopravných predpisov zo strany odsúdeného, ale aj súhrnom všetkých okolností vzniknutej situácie, teda aj okolnosťami na strane poškodeného, keďže boli porušené predpisy o používaní detských autosedačiek. Uvedené skutočnosti podľa žalovaného 2/ nemôžu zostať bez povšimnutia a mali by sa v konečnom dôsledku pretaviť aj pri rozhodovaní o výške nemajetkovej ujmy, kedy súd prihliadne na okolnosti, za ktorých došlo k porušeniu práva.

3. Žalovaný 1/ sa k podanej žalobe vyjadril písomným podaním zo dňa 09.03.2023, ktorý sa plne stotožnil s vyjadrením žalovaného 2/ a rovnako ako žalovaný 2/ považoval výšku nároku na náhradu

nemajetkovej ujmy za zjavne neprimeranú a v hrubom rozpore so zaužívanou súdnou praxou a tiež vzniesol námietku nedostatku aktívnej vecnej legitimácie vo vzťahu k žalobkyniam 3/ až 5/. Samotnú žalobu považoval žalovaný 1/ za neurčitú a neodôvodnenú, kde poukázanie na existenciu rodinných väzieb medzi žalobcami a zosnulou samo o sebe nepreukazuje vznik nároku na nemajetkovú ujmu a hoci žalobcovia poukazujú aj na potrebu psychologickej pomoci a odkazujú na trestný spis 2T/145/2021, k žalobe o náhradu nemajetkovej ujmy neboli pripojené a tým pádom sú nepreskúmateľnými tvrdeniami žalobcov, ktoré nepodložili potrebnými dôkazmi.

4. Súd vo veci rozhodol v poradí na druhom pojednávaní konanom dňa 26.06.2023. Žalobcovia počas priebehu celého konania zotrvali na podanej žalobe v celom rozsahu a žiadali rozhodnúť v zmysle petitu žaloby. Žalovaní 1/ a 2/ zotrvali na svojich písomných vyjadreniach v súvislosti s neprimeranou výškou nemajetkovej ujmy ako aj nedostatkom aktívnej legitimácie u žalobkýň 3/ až 5/.

5. Súd vykonal dokazovanie všetkými stranami navrhnutými dôkazmi, a to oboznámením sa s listinnými dôkazmi tvoriacimi súčasť spisu, výsluchom žalobkyne 1/, žalobcu 2/ a žalobkyne 4/, pripojeným trestným spisom tunajšieho súdu sp.zn. 2T/145/2021, na základe čoho zistil nasledovný skutkový a právny stav:

6. Rozsudkom Okresného súdu Lučenec, č.k. 2T/145/2021 - 489 zo dňa 17.03.2022, v spojení s uznesením Krajského súdu v Banskej Bystrici, č.k. 3To/51/2022 z 15.11.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 15.11.2022, bol zamestnanec žalovaného 1./ - C. Z. uznaný za vinného, že dňa 18.12.2020 asi o 12.00hod. viedol traktor zn. FENDT-1042 VARIO, EČV: BL-901 SU, s prívesom zn. ESCHLB?CK - HOLZHACKER, EČV: BL-570 YI v obci Mýtna, okres Lučenec, po štátnej ceste č. I/16 smerom na mesto Zvolen, rýchlosťou cca 51 km/h, ktorá bola vyššia ako maximálna rýchlosť uvedená v osvedčení o evidencii traktora časť II. a evidenčnej karte traktora, v ktorých je uvedená maximálna rýchlosť do 40 km/h, kde v kilometri 38,84 na suchej zjazdnej vozovke za ničím nezníženej viditeľnosti sa nevenoval plne vedeniu vozidla, nesledoval situáciu v cestnej premávke, reagoval oneskorene minimálne cca o 2,4 sekundy na pred ním v jeho jazdnom pruhu v križovatke stojace osobné motorové vozidlo zn. VW Polo, EČV: L.-XXX CX, s riadne zapnutými svetlometmi, vedené vodičkou V. M., G.. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, okres Lučenec, ktoré chcelo odbočiť doľava, na vedľajšiu cestu č. III/2632 smerom na obec Divín a dávalo prednosť oproti idúcim vozidlám a ktoré mohol vidieť a spozorovať najneskôr vo vzdialenosti cca 110 metrov, v dôsledku čoho došlo k zrážke, a to k nárazu prednej časti traktora do zadnej časti osobného motorového vozidla zn. VW Polo, pri čom spolujazdkyňa v osobnom motorovom vozidle zn. VW Polo, maloletá V. Š., G.. XX.XX.XXXX, naposledy bytom M. XXX, okres Lučenec, sediaca na zadnom sedadle vpravo bez toho, aby sedela v detskej autosedačke alebo na podsedáku, kde nebola riadne pripútaná bezpečnostným pásom, utrpela ťažké poranenia hlavy s ťažkým opuchom mozgu, pomliaždenie dorzobazálnych častí pľúc, zlomeninu tela druhého hrudného stavca, ktorým zraneniam v dôsledku centrálnej smrti mozgu podľahla dňa 23.12.2020 o 07.00 h v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici; vodička v osobnom motorovom vozidle zn. VW Polo V. M. utrpela zranenia, a to natiahnutie, vyvrtnutie krčnej chrbtice s dobou liečenia do 5 dní, spolujazdkyňa v osobnom motorovom vozidle zn. VW Polo sediaca na pravom prednom sedadle, maloletá G. M., G.. XX.XX.XXXX, trvale bytom M. XXX, okres Lučenec, utrpela zranenia a to povrchové pohmoždenie brušnej steny bez doby liečenia, čím obžalovaný porušil ustanovenie § 3 ods. 2 písm. a), § 4 ods. 1 písm. c), § 16 ods. 7 zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov, teda inému z nedbanlivosti spôsobil smrť a čin spáchal závažnejším spôsobom konania, t.j. porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, tým spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, ods. 2 písm. a) Trestného zákona v súvislosti s použitím § 138 písm. h) Tr. zákona, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní 2 roky nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkonu trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a zároveň trest zákazu činnosti viesť motorové vozidlá v trvaní 4 rokov.

7. Motorové vozidlo a príves, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda bolo v čase dopravnej nehody povinne zmluvne poistené u žalovaného 2/, pričom táto skutočnosť nebola medzi stranami sporná.

8. Z úmrtného listu č. 1953/2021, ktorý je súčasťou vyšetrovacieho spisu pripojeného k trestnému spisu 2T/145/2021 súd zisťuje, že maloletá V. Š., G.. XX.XX.XXXX zomrela dňa XX.XX.XXXX v Banskej

Bystrici a jej úmrtie je zapísané v knihe úmrtí Matričného úradu Banská Bystrica, vo zv. 61, ročník 2020, na strane 114, pod poradovým číslom 1209.

9. Z potvrdenia PhDr. Evy Jachymovičovej, klinickej psychologičky zo dňa 23.11.2021, ktoré je súčasťou vyšetrovacieho spisu ČVS:ORP-779/1 VYS-LC-2020 na č.l. 431 súd zisťuje, že žalobcovia s výnimkou žalobcu 2/ navštevujú psychologickú ambulanciu PhDr. Evy Jachymovičovej z dôvodu post traumatickej stresovej poruchy.

10. Pre potreby trestného konania bol Ing. Dušanom Kožiakom, znalcom z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej doprave vypracovaný znalecký posudok č. 4/2021, (č.l. 245 vyšetrovacieho spisu ČVS:ORP-779/1 VYS-LC-2020), ktorý určoval príčinu dopravnej nehody. Uvedený znalec vo vypracovanom znaleckom posudku určil ako jediný prvok príčiny dopravnej nehody nesprávnu techniku jazdy vodiča traktora s prívesom, pričom nesprávnym prvkom v technike jazdy bola tá skutočnosť, že na pred ním stojace vozidlo Volkswagen Polo reagoval vodič traktora s prívesom oneskorene o cca 2,4 sekundy a to v okamihu, kedy z rýchlosti, ktorou sa s traktorom s prívesom pohyboval už nemal technickú možnosť zastať za týmto vozidlom (sám vodič traktora s prívesom vypovedal, že sa na sekundu až dve díval do spätného zrkadla). Táto oneskorená reakcia vodiča traktora bola podľa znalca tým prvkom nesprávnej techniky jazdy, ktorý sa priamo podieľal na príčine dopravnej nehody. Znalec nezistil žiadne skutočnosti, ktoré by nasvedčovali tomu, že vodička vozidla Volkswagen Polo mohla zabrániť dopravnej nehode a ani také, z ktorých by vyplývalo, že by jej technika jazdy bola nesprávna, až na jej smerové vedenie pred jej zastavením vozidla v križovatke, ktoré sa ale nepodieľalo na príčine dopravnej nehody. Znalec vo vypracovanom znaleckom posudku tiež uviedol, že vodič traktora mohol dopravnej nehode zabrániť tak, že by sa v čase reakcie na vozidlo Volkswagen Polo pohyboval max.rýchlosťou 29,5km/h, alebo by naň reagoval o cca 2,4 sekundy skôr ako reagoval v čase dopravnej nehody. Vodička vozidla Volkswagen Polo nemala technickú možnosť zabrániť dopravnej nehode.

11. MUDr. Mgr. Boris Ťažký, PhDr. NPH, znalec pre odbor zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo v znaleckom posudku č. 17/2021, ktorý bol vypracovaný pre potreby trestného konania (čl. 328 vyšetrovacieho spisu ČVS:ORP-779/1 VYS-LC-2020) určil za bezprostrednú príčinu smrti maloletej Dušany Šuľanovej centrálnu smrť - smrť mozgu po úraze hlavy utrpenom pri dopravnej nehode dňa 18.12.2020.
V posudkovej časti znaleckého posudku znalec v bode IV. uvádza biomechanizmus vzniku poranení: „ na telo maloletej pôsobilo pri náraze traktora do zadnej časti osobného motorového vozidla vonkajšie mechanické násilie veľkou prudkosťou a silou tak, že pohybujúce sa pevné plošné predmety (operadlo sedadla) vtlačené do interiéru osobného motorového vozidla veľkou silou prudko pohybovali proti chrbtovej časti trupu a záhlavovej časti hlavy dieťaťa a udeľovali mu pohyb oproti zadnej časti operadla predného sedadla (spolujazdca). Pri uvedenom nehodovom deji došlo k prudkému akceleračno deceleračnému pohybu hlavy a k prudkej kompresii hrudníka..."
V posudkovej časti znaleckého posudku znalec v bode VI. uvádza, že sa jednalo o násilnú smrť, ktorá nastala ako priamy následok ťažkých poranení hlavy (a hrudníka), ktoré maloletá utrpela ako cestujúca na zadnom sedadle osobného motorového vozidla dňa 18.12.2020. Smrť mozgu maloletej bola konštatovaná konziliárne dňa 22.12.2020.

12. Ing. Dušan Kožiak, znalec z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej dopravy na hlavnom pojednávaní konanom na Okresnom súde Lučenec dňa 22.02.2022 (č.l. 464 trestného spisu 2T/145/2021) uviedol: „ Pokiaľ by bola poškodená vo vozidle na zadnom sedadle umiestnená a pripútaná do sedačky, tak táto skutočnosť by nemala znížený vplyv na jej zranenia, ale práve naopak, tým že by sa za poškodenou nachádzala aj sedačka, bol by vnútorný priestor menší a pri deformácii osobného vozidla, ktoré spôsobil traktor, ktorý narazil do vozidla zozadu, by došlo pravdepodobne ešte k vážnejšiemu poraneniu poškodenej vzhľadom k menšiemu priestoru, nakoľko sedačka nechráni hlavu dieťaťa spredu. Aj v znaleckom posudku je ftk. poškodeného osobného vozidla po dopravnej nehode, na strane 26 znaleckého posudku, fotografia č. 11, z ktorej je zrejmé, že zadná časť vozidla bola úplne zdeformovaná, zadné sedadlá boli úplne natlačené na predné vozidlá, a pokiaľ by tam bola autosedačka, tak sila na poškodenú by pôsobila intenzívnejšie“.

13. MUDr. Mgr. Boris Ťažký, PhDr. NPH, znalec pre odbor zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo, na hlavnom pojednávaní konanom na Okresnom súde Lučenec, dňa 17.03.2022 (č.l. 484 trestného spisu 2T/145/2021) uviedol: „ Čo sa týka samotnej dopravnej nehody, z fotodokumentácie

poškodeného interiéru osobného motorového vozidla, ako aj z výpovedí svedkov, ktorí popisovali spôsob vyberania maloletej Š. z vozidla po nehode bolo zrejmé, že pri nehode došlo k preniknutiu veľkohmotného nepružného telesa zadnej časti kabíny osobného motorového vozidla s odtrhnutím operadla zadného sedadla, čo spôsobilo pôsobenie síl na telo maloletej tak, ako je to popísané v znaleckom posudku. Čo sa týka otázky, keby bola použitá detská autosedačka, podsedák alebo trojbodový bezpečnostný pás, toto by malo význam v prípade nepriameho pôsobenia sily, teda keby osobné motorové vozidlo sa pohybovalo alebo rotovalo. V tomto prípade však osobné motorové vozidlo stálo a do vozidla prenikalo veľkohmotné nepružné teleso. V tomto prípade by podsedák ani detská sedačka nezabránili vzniku zranení, ktoré maloletá utrpela, resp. pokiaľ by tam bol podsedák alebo detská sedačka, tak ochranný vplyv týchto zariadení by bol malo významný."

14. Žalobkyňa 1/ na pojednávaní dňa 26.06.2023 vypovedala, že celá rodina s výnimkou jej mladšej sestry žijú v obci Mýtna a navštevujú sa takmer na dennej báze. V rodine spoločne zdieľajú nielen radostné chvíle, ale aj ťažšie udalosti, pokiaľ sa vyskytnú. Žalobkyňa 1/ uviedla, že po uzavretí manželstva sa s manželom snažili o to, aby sa ich rodina rozrástla a mali veľkú rodinu, no nebolo im to spočiatku dopriate a kvôli jej zdravotným problémom museli podstúpiť asistovanú reprodukciu. Keď sa im podarilo mať konečne dieťa, zdieľala s nimi túto radosť celá rodina. Žalobkyňa uviedla, že si bežne v rodine vypomáhali, vyzdvihovali si navzájom deti, pokiaľ niektorý z nich musel ostať dlhšie v práci, čiže to nebola výnimočná situácia, ale u nich bežná prax. Fungovali spoločne ako súdržná rodina, bežne spolu trávili dovolenky a chodili na spoločné výlety.
K vzťahu žalobkyne 3/ a nebohej maloletej Dušane žalobkyňa 1/ uviedla, že čas keď prišli z práce vždy trávili spoločne a aj z tohto dôvodu boli ich dcéry na nich citovo naviazané a na noc si vyžadovali byť pri nich. Stalo sa len 2 - 3krát, že maloleté trávili noc u starých rodičov, alebo u žalobkyne 4/ V. M.. Situáciu po nehode znášala maloletá Tatiana veľmi ťažko, čo bolo umocnené aj tým, že k tragickej udalosti došlo v tzv. covidovom období, kedy maloleté nechodili do školy a škôlky a prevažne boli doma spoločne. Bezprostredne po udalosti boli nútení vyhľadať aj psychologickú pomoc. Počas celého obdobia po nehode a počas obdobia Vianoc im bola poskytovaná psychologická pomoc a poradenstvo zo Svetielka nádeje. Maloletá E. situáciu znášala tak, že sa skôr uzavrela do seba a prejavovala svoj smútok výbuchmi zlosti a kladením nespočetne veľa otázok. Žalobkyňa 1/ uviedla, že nielen po nehode, ale aj v súčasnosti chodí spolu s maloletou na sedenia k psychologičke PhDr. Jachymovičovej. Od zimy 2021, t.j. rok po udalosti začali absolvovať meditačnú terapiu - krániosakrálnu terapiu, ktorá im výrazne pomohla a dokázala maloletú dcéru uvoľniť natoľko, že maloletá začala spontánne rozprávať o nehode, čo pred tým nedokázala. Spočiatku vinu z nehody vzťahovala na seba a neskôr obviňovala zo smrti maloletej aj ich, teda rodičov, pretože sa rozhodli darovať jej orgány na transplantáciu. Ťažkú situáciu s maloletou im pomohli preklenúť návštevy u jej kamarátky veterinárky, ktorá umožnila maloletej pristúp do jej ambulancii aj v čase, kedy operovala zvieratá, či bola poskytnutá zvieratám eutanázia. Na zvieratách jej teda vysvetlili, že v prípade mozgovej smrti už nie je možné, aby aj maloletá sestra Dušana ďalej žila a z tohto dôvodu vďaka nej zachránili život iným deťom.
Žalobkyňa 1/ uviedla, že maloletá E. a V. spávali spoločne v jednej izbe a to aj napriek tomu, že sa pokúšali im zariadiť každej izbu samostatne. Vyžadovali si ich prítomnosť pri nočnom zaspávaní a z tohto dôvodu, že chceli noc tráviť spoločnej z jednej izby urobili herňu a z druhej spáleň. Deti trvali na tom, že budú spať jedna pri druhej, preto mali postele prisunuté k sebe, ako manželskú posteľ.
Žalobkyňa 1/ ďalej uviedla, že aj ona sama bola nútená vyhľadať pomoc psychológa a navštevovala psychologičku vo Zvolene, PhDr. Jachymovičovú. Na preklenutie tohto obdobia bola nútená užívať aj antidepresíva, ktoré jej predpísal všeobecný lekár a 4 mesiace brala Citalopram. Rovnako má vedomosť o tom, že k uvedenej psychologičke chodila aj žalobkyňa 4/ a žalobkyňa 5/, ktoré trpeli po nehode problémami so spávaním. Neskôr im odporučila tiež meditačnú terapiu v Banskej Bystrici, ktorá ich dcére naozaj pomohla.
Žalobkyňa 1/ popísala na pojednávaní aj obdobie vianočných sviatkov bezprostredne po tejto udalosti, kedy sa snažili sláviť Vianoce najmä kvôli ich druhej dcére. Stôl prestreli aj pre ich už mŕtvu dcéru, akoby bola stále s nimi a darčeky, ktoré mali už nakúpené pre nebohú Dušanu jej vložili do hrobu pri poslednej rozlúčke.
Žalobkyňa na záver svojej výpovede uviedla, že po poslednej rozlúčke sa snažila so situáciou vyrovnať aj zaradením do pracovného procesu, čo jej pomáhalo odpútať sa od tejto udalosti, no jej manžel sa s uvedenou tragédiou nevedel vysporiadať a ani zaradiť do pracovnej činnosti. Nedokázal chodiť do dielne, ktorá mu pripomínala maloletú, keďže pokiaľ bola ich dcéra chorá trávila tam čas s ním. Psychologickú intervenciu jej manžel odmietol.

Žalobkyňa 1/ popisovala na pojednávaní aj veľmi úzke a vrúcne vzťahy jej nebohej dcéry so žalobkyňou 4/ a 5/, kedy sa v podstate každý deň spoločne stretávali a deti sa spolu hrávali až do večera. Žalobkyňa uviedla, že jej nebohá dcéra oslovovala švagrinú (žalobkyňu 4/) krstná mama, aj keď ňou v skutočnosti nebola, pretože len manžel žalobkyne 4/ bol krstným otcom jej dcér, no nebohá Dušana mala švagrinú veľmi rada a rada jej svoju náklonnosť aj prejavovala.

15. Žalobca 2/ na pojednávaní konanom dňa 26.06.2023 vypovedal, že celá rodina trávia čas stále spolu, sú spolu v kontakte, chodia na spoločné dovolenky aj s jeho sestrou V. M. a jej dcérou G. a táto tragická udalosť ho tak zasiahla, že sa s ňou nedokáže vyrovnať. Žalobca 2/ tiež vypovedal, že on síce pomoc psychológa nevyhľadal, no jeho manželka, jeho dcéra, sestra a jej dcéra áno. Aj v súčasnosti pomoc psychológa vyhľadávajú. Žalobca 2/ uviedol, že pracuje ako živnostník - zámočník a od uvedenej nehody sa nevie zapojiť do pracovného života. V súčasnosti mu v tom bráni zdravotný stav a predtým táto tragická udalosť, pretože mu dielňa maloletú pripomína, keďže tam všetky deti stále chodili. K výške požadovanej nemajetkovej ujmy sa nevedel vyjadriť. K vzťahu k maloletej V. a žalobkyne 4/ a 5/ uviedol, že si bežne vypomáhali so svojou sestrou v preberaní detí v škole a škôlke, deti sa spoločne takmer denne hrávali a aj v čase nehody mal vedomosť o tom, že žalobkyňa 4/ vyzdvihne jeho dcéru, nakoľko ju o to sám požiadal. Maloletá G. sa k E. aj V. správala ako ich vlastná sestra a nepociťoval nijaké rozdiely vo vzťahu medzi svojimi dcérami a vo vzťahu V., E. a G..

16. Žalobkyňa 4/ na pojednávaní konanom dňa 26.06.2023 uviedla, že v rodine mali veľmi intenzívny vzťah, denne sa stretávali a z tohto dôvodu to bolo pre ňu naozaj veľmi ťažké. Často chodila deti vyzdvihnúť, keďže pracovala u svojej švagrinej - žalobkyni 1/ v lekárni, kde končila skôr a potom chodila deti vyzdvihnúť. Buď ich doviezla k rodičom alebo rovno k nim, kde sa deti hrávali. Najťažšie bolo pre ňu obdobie bezprostredne po nehode a nasledujúce dni po pohrebe, kedy mala obdobie, že sa jej nechcelo žiť a z tohto dôvodu bola nútená vyhľadať aj pomoc psychológa. Ani v súčasnosti sa necíti byť v poriadku, nedokáže spať, nevie sa tešiť zo života, sústredila sa len na svoje deti a život žije len pre svoje deti.
Žalobkyňa 4/ k zdravotnému a psychickému stavu svojej dcéry G. (žalobkyňa 5/) uviedla, že bezprostredne po nehode bolo pre jej dcéru veľmi ťažké sa s uvedenou situáciou vyrovnať. V noci sa strhávala zo sna a museli ju ukľudňovať, nechcela sa s nimi rozprávať, neskôr zistili, že si píše rôzne odkazy, kde prejavovala svoj hnev voči tomu, čo sa stalo, ako aj ľútosť nad tým, že Dušana už nie je medzi nimi. S maloletou V. sa stále spolu hrávali a ona ju napriek tejto udalosti stále videla vo svojej izbe. Žalobkyňa 4/ uvádzala, že všetky tri deti: V., E. aj G. mali medzi sebou veľmi dobrý vzťah, spoločne sa takmer denne spolu hrávali. S rodinou jej brata si vypomáhali aj v prípade, ak boli deti choré, kedy chodili najmä k starým rodičom, kde mal jej brat dielňu a kde aj ona chodila a spoločne si navzájom takto vypomáhali.

17. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

18. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jeho osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby mu bolo dané primerané zadosťučinenie.

19. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.

20. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

21. Podľa § 420 ods. 1 Občianskeho zákonníka, každý zodpovedá za škodu, ktorú spôsobil porušením právnej povinnosti.

22. Podľa § 193 Civilného sporového poriadku, súd je viazaný rozhodnutím ústavného súdu o tom, či určitý právny predpis nie je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavným zákonom alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná. Súd je tiež viazaný rozhodnutím ústavného súdu alebo Európskeho súdu pre ľudské práva, ktoré sa týkajú základných ľudských práv

a slobôd. Ďalej je súd viazaný rozhodnutím príslušných orgánov o tom, že bol spáchaný trestný čin, priestupok alebo iný správny delikt postihnuteľný podľa osobitného predpisu, a o tom, kto ich spáchal, ako aj rozhodnutím o osobnom stave, vzniku alebo zániku spoločnosti.

23. Podľa § 4 ods. 1 zákona č. 381/2001 Zb.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla (ďalej len „ Zákon o PZP“), poistenie zodpovednosti sa vzťahuje na každého, kto zodpovedá za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla uvedeného v poistnej zmluve.

24. Podľa § 4 ods. 2 Zákona o PZP , poistený má z poistenia zodpovednosti právo, aby poisťovateľ za neho nahradil poškodenému uplatnené preukázané nároky na náhradu
a) škody na zdraví a nákladov pri usmrtení,
b) škody vzniknutej poškodením, zničením, odcudzením alebo stratou veci,
c) účelne vynaložených nákladov spojených s právnym zastúpením pri uplatňovaní nárokov podľa písmen a), b) a d), ak poisťovateľ nesplnil povinnosti uvedené v § 11 ods. 6 písm. a) alebo písm. b) alebo poisťovateľ neoprávnene odmietol poskytnúť poistné plnenie, alebo neoprávnene krátil poskytnuté poistné plnenie,
d) ušlého zisku.

25. Podľa § 4 ods. 4 Zákona o PZP, poistený má právo, aby poisťovateľ za neho poskytol poškodenému poistné plnenie v rozsahu podľa odseku 2, ak ku škodovej udalosti, pri ktorej táto škoda vznikla a za ktorú poistený zodpovedá, došlo v čase trvania poistenia zodpovednosti, ak tento zákon neustanovuje inak.

26. Podľa § 15 ods. 1 Zákona o PZP, náhradu škody uhrádza poisťovateľ poškodenému. Poškodený je oprávnený uplatniť svoj nárok na náhradu škody priamo proti poisťovateľovi a je povinný tento nárok preukázať.

27. Súd po vykonanom dokazovaní, vychádzajúc z uvedených ustanovení právnych predpisov dospel k záveru, že žaloba žalobcov je čiastočne dôvodná. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že zamestnanec žalovaného 1/ ako vodič motorového vozidla - traktora zn. FENDT - 1042 VARIO s prívesom zn. ESCHLBOCK-HOLZHACKER EV.č. BL570YI dňa 18.12.2020 asi o 12.00hod. zapríčinil dopravnú nehodu, a to narazil svojou prednou časťou traktora do zadnej časti osobného motorového vozidla zn. VOLSWAGEN POLO, v dôsledku čoho maloletá V. Š. sediaca na zadnom sedadle vpravo utrpela ťažké poranenia hlavy s ťažkým opuchom mozgu, ktorým zraneniam v dôsledku centrálnej smrti mozgu podľahla dňa 23.12.2020 o 7.00hod. v Detskej fakultnej nemocnici s poliklinikou v Banskej Bystrici.
Uvedená dopravná nehoda bola trestnoprávne prejednaná Okresným súdom Lučenec v konaní sp.zn. 2T/145/2021, v ktorom súd rozsudkom zo dňa 17.03.2022 uznal zamestnanca žalovaného 1/ - Kristiána Vlnku vinným z toho, že inému z nedbanlivosti spôsobil smrť, a takýto čin spáchal závažnejším spôsobom konania, t.j. porušením dôležitej povinnosti uloženej mu podľa zákona, čím spáchal prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona v súvislosti s použitím § 138 písm. h) Trestného zákona za čo mu bol uložený trest odňatia slobody 2 roky nepodmienečne so zaradením do ústavu na výkon trestu odňatia slobody s minimálnym stupňom stráženia a zároveň trest zákazu činnosti v trvaní 4 rokov.

28. Žalobcovia 1/ až 5/ sa podanou žalobou domáhali nároku na náhradu nemajetkovej ujmy s poukazom na ustanovenie § 11 v spojení s § 13 Občianskeho zákonníka, teda titulom ochrany osobnosti pozostalej osoby.
Judikatúra nižších súdov, ako aj judikatúra Najvyššieho súdu SR je už ustálená v tom smere, že súčasťou práva na ochranu súkromia je aj rodinný život spočívajúci v udržiavaní a rozvíjaní vzájomných citových, morálnych a sociálnych väzieb medzi najbližšími osobami a konanie, ktoré spôsobilo násilné pretrhnutie týchto väzieb stratou člena rodiny, je konaním napĺňajúcim znaky neoprávneného zásahu do chránených osobnostných práv pozostalých členov rodiny. Tento jednotný právny názor prezentoval Najvyšší súd SR vo viacerých svojich rozhodnutiach, napr. v rozsudku sp.zn. 1Cdo/77/2009 zo dňa 27.10.2010, v rozsudku sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011, v rozsudku sp.zn. 3Cdo/228/2012 zo dňa 26.09.2013.
Koncepcia ochrany osobnosti je založená na objektívnom zodpovednostnom princípe, nevyžaduje sa teda zavinenie zodpovednostného subjektu, ktorý zasiahol do práva na ochranu osobnosti.

Zákon poskytuje ochranu len proti takému zásahu, ktorý je neoprávnený. Ďalšou podmienkou je, že neoprávnený zásah musí byť objektívne spôsobilý privodiť ujmu na osobnosti fyzickej osoby. Je nevyhnutná tiež príčinná súvislosť medzi správaním sa zodpovednostného subjektu a ohrozením alebo porušením osobnostného práva. Ak sú tieto predpoklady dané, má fyzická osoba podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka právo domáhať sa, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov (negatórna žaloba), aby sa odstránili následky už uskutočnených zásahov (reštitučná žaloba) a aby jej bolo poskytnuté primerané zadosťučinenie (satisfakčná žaloba). Pokiaľ nie je zadosťučinenie podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka postačujúce, má fyzická osoba podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka právo nemajetkovej ujmy v peniazoch.

29. Súd je v zmysle § 193 CSP viazaný právoplatným rozsudkom Okresného súdu Lučenec č.k. 2T/145/2021 - 489 zo dňa 17.03.2022, ktorým bolo ustálené, že bol spáchaný prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1 a 2 písm. a) Trestného zákona v súvislosti s použitím § 138 písm.h) Tr. zákona, čím bola z nedbanlivosti spôsobená smrť nebohej maloletej V. Š., pričom tento čin bol spáchaný závažnejším spôsobom konania, t.j. porušením dôležitej povinnosti uloženej podľa zákona a tiež kto je za smrť maloletej zodpovedný. V zmysle konštantnej judikatúry (napr. rozsudok NS SR sp.zn. 3Cdo 223/2016 zo dňa 26.01.2017, R22/1979), je súd viazaný aj vinou v zmysle jej právnej a skutkovej zložky, ako aj formou zavinenia.
Konanie zamestnanca žalovaného 1/ bolo právoplatným trestným rozsudkom vyhodnotené ako nedbanlivostné konanie a zamestnanec žalovaného 1/ je teda pôvodcom tohto zásahu. Ak by zamestnanec žalovaného 1/ nezapríčinil dopravnú nehodu, nedošlo by k rozsiahlym zraneniam maloletej V. Š., ktoré boli takého devastačného charakteru, že spôsobili smrť maloletého dieťaťa a žalobcovia by neutrpeli ujmu na svojich osobnostných právach, preto má súd za to, že príčinná súvislosť medzi správaním sa zodpovednostného subjektu a porušením osobnostných práv žalobcov je v súdenom prípade daná.

VECNÁ LEGITIMÁCIA:

30. Najvyšší súd SR už osobitne riešil otázku dopravnej nehody spôsobenej vodičom motorového vozidla, ktorý si jeho vedením plnil pracovné povinnosti. V rozhodnutí 3Cdo/228/2012 z 26.09.2013 dospel k záveru, že za nemajetkovú ujmu zodpovedá zamestnávateľ tohto vodiča bez ohľadu na to, že vodič svojim konaním, ktoré bolo príčinou usmrtenia spáchal trestný čin. Pasívna vecná legitimácia vzhľadom na vyššie uvedené svedčí žalovanému 1/, ktorý v konaní túto skutočnosť nespochybnil, teda svoju pasívnu legitimáciu nerozporoval, naopak uviedol, že si je vedomí tejto zodpovednosti, hoci on sám dopravnú nehodu nezapríčinil a je pripravený niesť dôsledky.

31. Žalovaným v 2/ rade je poisťovateľ, s ktorým mal žalovaný 1/ v čase dopravnej nehody vo vzťahu k motorovému vozidlu a prívesu, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda uzatvorené povinné zmluvné poistenie zodpovednosti za škodu spôsobenú pri prevádzke motorových vozidiel, pričom predmetné poistenie vyplýva z poistnej zmluvy č. XXXXXXXXXX. Žalovaný 2/ je teda pasívne legitimovaný ako poisťovateľ motorového vozidla, ktorým bola spôsobená dopravná nehoda, pričom v tejto súvislosti súd odkazuje na závery Najvyšších súdnych autorít: rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp.zn. 6MCdo/1/2016 zo dňa 31.07.2017, ktorý bol publikovaný v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR pod č. R61/2018 a pre ďalší vývoj rozhodovacej praxe je významná jeho právna veta, podľa ktorej: „škodou pre účely zákona č. 381/2001 Zb.z. o povinnom zmluvnom poistení zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkovou motorového vozidla a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnení je aj nemajetková ujma spočívajúca v zásahu do osobnostných práv pozostalých obete dopravnej nehody, spôsobenej prevádzkovou motorového vozidla. V spore o náhradu takejto ujmy je poisťovňa pasívne legitimovaná.“ Pre úplnosť súd dodáva, že od tohto záveru sa Najvyšší súd neodchýlil ani v ďalších rozhodnutiach, napr. rozhodnutie 3CDo/253/2018 zo dňa 28.11.2019.

32. Čo sa týka aktívnej legitimácie v konaní, ktorú žalovaný 1/ a 2/ počas priebehu celého konania namietali, je potrebné zdôrazniť, že priamou poškodenou pri dopravnej nehoda bola nebohá maloletá V. Š., ktorá bola porušením právnej povinnosti škodcu (zamestnanca žalovaného 1/) bezprostredne zasiahnutá a v jej sfére nastala najťažšia ujma, t.j. smrť v dôsledku dopravnej nehody. Pokiaľ ide o žalobcov, títo sú nepriamymi poškodenými, ktorí boli porušením právnej povinnosti škodcu

pri zachovaní príčinnej súvislosti nepriamo zasiahnutí v právach na ich rodinný život, s čím sú spojené okrem iného aj nároky nemajetkovej povahy uplatnené v prejednávanej veci.
Do rámca vymedzeného ustanoveniami § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka patrí právo na súkromie, zahŕňajúce širokú oblasť súkromia fyzickej osoby (najmä jej súkromného života, intímnej a rodinnej sféry, vnútorného myšlienkového a citového života). V najširšom zmysle sa toto právo týka aj života v rodine a manželských, partnerských, či priateľských, resp. obdobných vzťahov. Súčasťou súkromného života je nepochybne rodinný život zahŕňajúci tiež právo fyzickej osoby na spolužitie s blízkym príbuzným, najmä deťmi, rodičmi, prarodičmi, súrodencami. Rešpektovanie súkromného života musí preto zahŕňať do určitej miery právo na vytváranie a rozvíjanie vzťahov medzi najbližšími rodinnými príslušníkmi, aby tak bolo možné okrem iného rozvíjať a napĺňať vlastnú osobnosť. Protiprávne narušenie týchto rodinných vzťahov predstavuje neoprávnený zásah do práva na súkromný a rodinný život fyzickej osoby (uznesenie NS SR z 18.02.2010, sp.zn. 3Cdo/137/2008 a nález Ústavného súdu ČR sp.zn. I.ÚS 2844/14 zo dňa 22.12.2015).

33. Aby bolo možné hovoriť o zásahu do súkromia určitej osoby usmrtením inej osoby, musí medzi dotknutou a zomrelou osobou preukázateľne existovať kvalifikovaný, konkrétny blízky, osobný a citový vzťah. Len v prípade takéhoto vzťahu totiž prichádza do úvahy násilné pretrhnutie (deštrukcia) vybudovaných citových väzieb dotknutej osoby a len v takomto prípade môže predstavovať konanie pôvodcu zásahu v tomto zmysle zásah do jej súkromia.
K otázke komu patrí náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch Najvyšší súd SR v rozhodnutí č.k. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011 okrem formulácie všeobecných kritérií naznačil, že okruh oprávnených osôb možno rozšíriť a náhradu nemajetkovej ujmy priznať i v širšom, bližšie nekonkretizovanom okruhu príbuzných osôb. Je vecou úvahy súdu, akého okruhu osôb sa má vyššie uvedené odškodnenie týkať. Malo by ísť najmä o osoby, ktoré boli so zomrelým pred jeho smrťou vo veľmi úzkych rodinných, ekonomických a spoločenských väzbách. Uvedené konštatoval Najvyšší súd SR už v spomenutom rozhodnutí, sp.zn. 5Cdo/256/2009 nasledovne: „Ak medzi fyzickými osobami existujú sociálne, morálne, citové a kultúrne vzťahy vytvorené v rámci ich súkromného a rodinného života, môže porušením práva na život jednej z nich dôjsť k nedovolenému zásahu do práva na súkromie druhej z týchto osôb. Takýmto protiprávnym zásahom tretej osoby do práva na súkromie, resp. práva na rodinný život, môže byť ďalšiemu účastníkovi vzťahu spôsobená taká ujma, ktorá mu čiastočne alebo úplne bráni naplno napĺňať citové potreby, t.j. nemajetková ujma postihujúca inú ako majetkovú sféru osobnosti, sféru osobnú, ku ktorej nepochybne patrí aj citová (emocionálna) ujma. Ak dôjde k smrti jedného z členov rodinného vzťahu, pozostalá osoba môže utrpieť citovú ujmu vo forme šoku, smútku zo straty blízkej osoby a takisto spoločenstva (vzťahu) s blízkou osobou. Osobnosť, ktorá je chránená prostredníctvom všeobecného osobnostného práva v prípade, ak došlo k zásahu do tohto práva má možnosť využiť právne prostriedky ochrany osobnosti, ktoré sú exemplifikatívne uvedené v ustanovení § 13 Občianskeho zákonníka“.
Postavenie osoby, ktorá utrpela v dôsledku smrti blízkej osoby pri dopravnej nehode ujmu, nie je určujúce iba výlučne na základe biologického príbuzenského postavenia; postačuje aj blízkosť takejto osoby so zomrelým; pre rozhodnutie o okruhu oprávnených osôb vo vzťahu k nemajetkovej ujme a jej výške je potrebné vychádzať zo skutočného vzťahu blízkosti medzi týmito osobami a zomrelým (rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 11Co/13/2022 - 362 zo dňa 20.10.2022).
Z vyššie uvedených záverov súd vychádzal aj pri posúdení aktívnej legitimácie žalobcov, a teda ustálenie okruhu oprávnených osôb, ktoré sa môžu domáhať náhrady nemajetkovej ujmy v súdenom prípade. Prihliadol na preukázanú blízkosť ich rodinných vzťahov a intenzitu ich utrpenia, ktorú žalobcovia v spore nepochybne preukázali.

34. Aktívna legitimácia žalobcov 1/ a 2/, t.j. rodičov nebohej V. Š. nebola v konaní namietaná, tento blízky rodičovský vzťah s nebohou akceptovali aj samotní žalovaní a vo vzťahu k ich aktívnej legitimácii žalobu nerozporovali. Súd len dodáva, že je nepochybne pre každého rodiča najťažším životným utrpením smrť vlastného dieťaťa, ktorú rodičia prežívajú najintenzívnejšie, preto o vzniku ich nároku na nemajetkovú ujmu nemal súd žiadne pochybnosti.

35. Aktívnu legitimáciu sestry nebohej V. Š., t.j. žalobkyne 3/, vzhľadom na vyššie uvedené kritériá súd považoval rovnako za danú, nakoľko išlo o pokrvnú príbuznú, žijúcu s nebohou v spoločnej domácnosti, zdieľajúcu s nebohou spoločnú detskú izbu, prežívajúcu spoločne s nebohou každú rodinnú udalosť, dovolenky, výlety a ich citové prepojenie, blízky sesterský vzťah a vážny zásah do spoločného rodinného života mal súd preukázané najmä z výsluchu žalobkyne 1/ - matky a žalobcu 2/ - otca. Je úplne

prirodzené, že sestry ktoré spolu vyrastajú, sú si navzájom blízke a strata jednej z nich v dôsledku tragickej dopravnej nehody je spôsobilá privodiť druhému súrodencovi vážnu citovú ujmu.

36. Najviac namietaná v konaní bola zo strany žalovaných aktívna legitimácia tety a sesternice, t.j. žalobkyne 4/ a 5/. Aj v tomto prípade bola vzhľadom na vyššie uvedené kritériá aktívna legitimácia týchto osôb daná, a to nielen pre rodinné príbuzenské prepojenie medzi nebohou a žalobkyňou 4/ a 5, ale aj z dôvodu výrazných citových väzieb medzi nebohou a žalobkyňami 4/ a 5/, ktoré mal súd preukázané zo zhodného tvrdenia vypočutých žalobcov.
Z výsluchu žalobkyne 1/, žalobcu 2/ a žalobkyne 4/ na pojednávaní konanom dňa 26.06.2023 vyplynulo, že v rodine Š. a M. existuje silné citové prepojenie, ich príbuzenské vzťahy sú nadštandardné, ich stretnutia sa neobmedzujú len na príležitostné oslavy životných jubileí a sviatkov, ale všetci vyslúchnutí žalobcovia súdu deklarovali stretávanie sa na dennej báze, pravidelné si vypomáhanie v rodine a spolupodieľanie sa na všetkých radostných, ale aj smutných životných udalostiach.
S poukazom na výsledky vykonaného dokazovania možno konštatovať, že aj v prípade žalobkýň 4/ a 5/ silné citové puto so zomrelou existovalo a hoci exaktne nemožno existenciu citového vzťahu ako takéto dokazovaním prostredníctvom výsluchu strán sporu jednoznačne zistiť, možno však aj z ďalších skutkových okolností bezpečne usúdiť, že takýto vzťah tu existuje napr. spoločne trávený čas, spoločné zdieľanie radostných , ale aj ťažkých životných udalostí, spoločné dovolenky, spoločné oslavy, spoločné aktivity, pomoc v starostlivosti o deti a podobne. Takto vykonaným dokazovaním bol zistený veľmi blízky vzťah žalobkýň 4/ a 5/ so zosnulou maloletou V. Š.. Z výsluchu žalobcov súd zistil, že nebohá V. Š. trávila takmer všetok svoj voľný čas nielen so svojimi rodičmi a sestrou, ale aj so svojou sesternicou - žalobkyňou 5/ a svojou tetou - žalobkyňou 4/. Žalobkyňa 4/ ako teta nebohej vypomáhala rodičom v starostlivosti o ňu v prípade choroby, vyzdvihovala ju zo škôlky a zabezpečovala jej starostlivosť a opateru kým sa jej rodičia nevrátia z práce. Silné citové väzby popisovali žalobcovia aj medzi nebohou a žalobkyňou 5/, ktoré boli sesternicami a ich vzťah prirovnávali ku vzťahu sestier. Vzhľadom na všetky zistené skutočnosti mal súd za to, že aj u žalobkyne 4/ a 5/ je aktívna legitimácia daná.

VÝŠKA NEMAJETKOVEJ UJMY

37. Žalobcovia 1/ až 5/ si žalobou uplatnili z dôvodu zásahu do ich osobnostných práv nemajetkovú ujmu v celkovej výške 700.000,-Eur (žalobkyňa 1/ sumu 200.000,-Eur, žalobca 2/ sumu 200.000,-Eur, žalobkyňa 3/ sumu 100.000,-Eur, žalobkyňa 4/ sumu 100.000,-Eur žalobkyňa 5/ sumu 100.000,-Eur.
Zákon, ani iný právny predpis napr. (Zákon č. 274/2017 Z.z. o obetiach trestných činov) nestanovuje maximálnu sumu náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch a rozhodnutie o tomto nároku je ponechané výlučne na úvahu súdu, no ani za týchto okolností nemôže byť úvaha súdu v danom smere svojvoľná. § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka určuje ohľadne výšky nemajetkovej ujmy dve základné kritériá, a to závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.
Čo sa týka závažnosti vzniknutej ujmy, súd prihliadol na to, že vzniknutá ujma, a to úmrtie blízkeho člena rodiny je trvalá, tento stav je nezvrátiteľný a nenapraviteľný. U pozostalých súd skúmal najmä intenzitu ich vzťahu s nebohou V. Š., prihliadol na vek nebohej a pozostalých príbuzných, ich blízkosť, stupeň príbuzenstva, ako aj na zmeny, ktoré v rodine po tragickej udalosti nastali.

38. Hodnota rodinného života, resp. hodnota žiaľu, smútku a bolesti pri narušení rodinných vzťahov usmrtením blízkej osoby je podľa súdu nevyčísliteľná v peniazoch, no na druhej strane je pochopiteľné, že táto výška nemajetkovej ujmy z hľadiska určenia hornej hranice nemôže byť neobmedzená. Posudzovanie výšky nemajetkovej ujmy nemožno v žiadnom prípade znevažovať a vnímať ako určitú „cenu ľudského života“ a zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy nie je kompenzovať fyzickú absenciu zomrelého, resp. nahradiť ho, ale pokúsiť pozostalým nahradiť nemateriálnu ujmu prejavujúcu sa v ich subjektívnych pocitoch. Pri určení primeranej výšky nemajetkovej ujmy nie je voľná úvaha súdu neobmedzená, ale aj tu je potrebné rešpektovať určité princípy legitímneho očakávania, a to nielen na strane poškodených, ale aj na strane povinného subjektu, pretože výška náhrady nemajetkovej ujmy musí odrážať všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Vodiacimi parametrami proporcionálne spravodlivého zadosťučinenia je atribút primeranosti, ktorý je rozhodujúcim kritériom priznávania odškodnenia, aby bol dosiahnutý účel kompenzácie, no na druhej strane pri zachovaní proporcionality výška peňažnej satisfakcie nesmie byť prostriedkom bezdôvodného obohatenia a pôsobiť na škodcu likvidačne.
Pri určení výšky nemajetkovej ujmy zohľadnil súd všetky tieto kritériá, okolnosti nehody a obdobie kedy k nehode došlo, no konečnú výšku priznanej nemajetkovej ujmy výrazne ovplyvnila aj skutočnosť,

že v dôsledku tragickej dopravnej nehody bolo usmrtené len 6-ročné dieťa, a teda zohľadnil okrem iného aj samotný vek nebohej. Pre zobjektizovanie je možné uviesť, že pri strate plnoletého dieťaťa mal rodič možnosť počas dlhšieho obdobia naplniť svoju rodičovskú úlohou, stráviť so svojim dieťaťom dlhší časový úsek, podieľať sa na viacerých životných udalostiach svojho dieťaťa, ako pri menších deťoch, pri ktorých je možné vážnosť zásahu zdôrazniť absolútnou stratou možnosti naplniť vzťah rodiča a dieťaťa. Vzal do úvahy tiež skutočnosť, že k tragickej udalosti došlo krátko pred vianočnými sviatkami, ktoré sú charakteristické silnejším citovým a emočným prežívaním v kruhu najbližších, pričom práve tieto sviatky charakterizované ako najkrajšie sviatky v roku budú žalobcom navždy tragickú udalosť pripomínať, v dôsledku čoho bude nepochybne pokojné prežitie týchto sviatkov u žalobcov značne ovplyvnené pocitom smútku zo straty príbuznej.

39. Tragická dopravná nehoda ukončila život dieťaťa, t.j. veľmi mladého človeka, ktorý mal všetky predpoklady viesť v budúcnosti úspešný život v kruhu svojich najbližších, ktorí ho nadovšetko milovali, a teda je nepochybné, že pre žalobkyňu 1/ ako matku a žalobcu 2/ ako otca, bola smrť ich dcéry otrasným zážitkom, ktorý výrazne zasiahol do ich duševného zdravia a viedol k hlbokému a trvalému smútku, pričom ako rodičia zostali ochudobnení o momenty, ktoré sú pre rodiča vo vzťahu k svojmu dieťaťu kľúčové (nástup do 1. triedy ZŠ, prvé napísané vety, výber svojho budúceho povolania, promócia, svadba, či možnosť dožitia sa vnúčat a neskôr poskytnutie pomoci a opatery v starobe).
Citové väzby medzi rodičmi a nebohou V. Š. boli hlboké a intenzívne a usmrtením maloletej V. Š. došlo k trvalému pretrhnutiu medziľudských väzieb medzi ňou a jej rodičmi v rámci rodinného života, ktorý s nebohou zdieľali a vychovávali ju od narodenia. Súd nemal žiadnu pochybnosť o tom, že táto tragická udalosť hlboko zasiahla do života rodičov a viedla u žalobkyne 1/ a žalobcu 2/ k prirodzenému smútku, ktorý pretrváva až do súčasnosti a možno predpokladať, že sa s týmto smútkom rodičia nemusia vysporiadať nikdy. Na uvedené poukazoval na pojednávaní aj sám žalobca 2/, ktorý sa s touto udalosťou podľa jeho slov stále nezmieril a nezmieri. Žalobkyňa 1/ sa po nehode psychicky zrútila, bola nútená vyhľadať psychologickú pomoc a isté obdobie brala antidepresíva. Otec maloletej sa po nehode uzavrel do seba, bol dlhé obdobie vyradený z pracovného procesu a nedokázal sa vrátiť do dielne, ktorá mu jeho dcéru pripomínala. Z dokazovania tiež vyplynulo, že rodičia pozostalej už ďalšie dieťa mať nemôžu, nebohá maloletá spolu so svojou sestrou boli pre rodičov vytúženými deťmi, kedy pre zdravotné problémy matky pri oboch deťoch museli podstúpiť asistovanú reprodukciu a do budúcnosti už s ďalším potomstvom rátať nemôžu.

40. Všetky uvedené okolnosti boli kľúčovými pri úvahách súdu o primeranosti výšky nemajetkovej ujmy, pričom prihliadol aj na rozhodnutia o priznaní nemajetkovej ujmy v obdobných veciach iných súdov. Podrobná komparácia v súvislosti s priznanou výškou nemajetkovej ujmy bola vypracovaná JUDr. Róbertom Šorolom v článku Náhrada nemajetkovej ujmy (bolestné za smútok) pozostalého príbuzného, uverejnená v Bulletine advokácie č.9 a 10/2017. Priznané nároky rodičom maloletého dieťaťa sa pohybujú v rozmedzí od 3.000,- až do 90.000,-Eur. Najvyššia priznaná výška nemajetkovej ujmy 90.000,-Eur pre oboch rodičov bola priznaná Okresným súdom Nitra dňa 10.10.2012, č.k. 10C/88/2009 a potvrdená Krajským súdom Nitra 9Co/330/2012 dňa 02.10.2013, kedy v dôsledku nesprávne poskytnutej zdravotnej starostlivosti pri anestézii bolo vážne poškodené zdravie dieťaťa s následkom bdelej kómy. Súd v danom prípade zohľadnil okolnosti daného prípadu aj skutočnosť, že syn žalobcov bol vážne poškodený na zdraví, nachádzal sa bdelej kóme a išlo u neho o tzv. sociálnu smrť trvalého charakteru, ktorý podľa súčasných poznatkov medicíny nie je možné zmeniť. Súd poukázal na skutočnosť, že táto strata je o to horšia, že nemenný fatálny zdravotný stav syna žalobcov musia žalobcovia ako rodičia vnímať dennodenne, ich bolesť v srdci a vnímanie tejto skutočnosti nikdy nepominie a nikdy sa jej nezbavia, v bežnom živote je teda ich syn odkázaný na starostlivosť inej osoby na profesionálnej úrovni, pričom tieto skutočnosti ich budú sprevádzať počas celého jeho života.
Okresný súd v Trnave v konaní sp.zn. 26C/73/2004 priznal rodičom maloletého dieťaťa nemajetkovú ujmu vo výške 66.387,-Eur, pričom toto rozhodnutie bolo potvrdené aj Krajským súdom v Trnave, v konaní sp.zn. 9Co/270/2011.
Okresný súd Bratislava V. v konaní sp.zn. 24C239/2013 priznal matke 23-ročného syna nemajetkovú ujmu vo výške 50.000,-Eur.
Okresný súd Bratislava II. v konaní sp.zn. 18C/276/2008 priznal rodičom 19-ročnej dcéry nemajetkovú ujmu vo výške 49 790,-Eur, pričom toto rozhodnutie bolo potvrdené aj Krajským súdom v Bratislave, v konaní sp.zn. 4Co/470/2011.

Okresný súd Topoľčany v konaní 6C/143/2015 priznal matke 23ročnej dcéry, ktorá s ňou žila v spoločnej domácnosti a zomrela na prechode pre chodcov v dôsledku nárazu sumu 25.000,-Eur. Rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Nitre, v konaní sp.zn.5Co/264/2017.
Okresný súd v Nitre, v konaní sp.zn. 17C/22/2015 priznal matke plnoletého syna, ktorý zomrel v dôsledku dopravnej nehody sumu 20.000,-Eur, rozhodnutie bolo potvrdené Krajským súdom v Nitre, sp.zn. 6Co/176/2016.

41. Aj z uvedených rozhodnutí je zrejmé, že dosiaľ nebola slovenskými súdmi priznaná taká suma nemajetkovej ujmy, ako požadujú žalobcovia v tomto konaní a súd sa preto v súvislosti s požadovanou výškou stotožňuje s argumentáciou žalovaných, že výška nemajetkovej ujmy, ktorú požadujú žalobcovia je neprimerane vysoká a dosiaľ v rámci slovenských pomerov a rozhodovacej praxe súdov nemá obdobu.
Aj najvyššia dosiaľ priznaná nemajetková ujma 90 000,- Eur, na ktorú súd poukázal a ktorá nebola prekonaná, je viac ako dvojnásobne nižšia ako žalobcami 1/ a 2/ požadovaná suma (200 000,- Eur), pričom takáto špecifická situácia, ktorú súd vyššie popísal - bdelá kóma dieťaťa, môže byť z hľadiska intenzity a doby trvania prežívania smútku dokonca bolestivejšia ako v prípade smrti (i keď je smrť vo všeobecnosti považovaná za najhorší následok), kedy sa rodina takéhoto dieťaťa nemôže ani plynutím času postupne vyrovnať so stratou príbuzného, ale nezvratný stav dieťaťa v bdelej kóme a neustála starostlivosť, ktorú si takéto dieťa vyžaduje výrazne ovplyvní život celej rodiny a jeho stav im túto tragédiu neustále pripomína, preto uvedená výška nemajetkovej ujmy ako satisfakcie bola určená v tomto prípade oprávnene v dosiaľ najvyššom rozsahu.

42. Berúc do úvahy všetky uvedené kritériá, ako aj komparáciu s rozhodnutiami súdov v obdobných veciach ohľadne výšky nemajetkovej ujmy, súd považoval za primeranú nemajetkovú ujmu pre rodičov nebohej maloletej V. Š. vo výške 70.000,- Eur.
Súd si je vedomý, že v rozhodovacej praxi slovenských súdov existuje priznanie nemajetkovej ujmy aj v nižších sumách, na ktoré najmä poukazovali žalovaní v priebehu konania, no je potrebné poukázať na skutočnosť, že každý prípad je svojim spôsobom jedinečný a súd musí tieto okolnosti vyhodnotiť a pri určení výšky nemajetkovej ujmy zohľadniť. V súdenom prípade zomrelo len 6-ročné dieťa obzvlášť tragickým spôsobom a táto nehoda, ktorá dlho rezonovala nie len v obci Mýtna, ale aj v jej širšom okolí, trvalo zasiahla do života rodičov dieťaťa a jej príbuzných, so stratou ktorého sa musia vysporiadať. Súd teda starostlivo zvažoval výšku priznanej sumy, pričom na všetky už vyššie spomenuté okolnosti prihliadol a zobral do úvahy aj skutočnosť že mnohé rozhodnutia súdov v obdobných veciach, časť z ktorých v bode 40 rozsudku uviedol, ako aj rozhodnutia na ktoré poukazovali žalovaní, boli rozhodnuté už pred viac ako 10timi rokmi, kedy v dôsledku inflácie suma priznaná v tomto období nezodpovedá jej reálnej hodnote v súčasnosti. Za použitia inflačnej kalkulačky na webovej stránke www.ineko.sk <http://www.ineko.sk>, ktorá je zostavená na základe priemernej inflácie v medziročnom porovnaní, ako je vykazovaná Štatistickým úradom SR, je možné si porovnať, akú hodnotu by priznaná nemajetková ujma mala v súčasnosti. Len pre porovnanie súd uvádza, že suma nemajetkovej ujmy priznanej v roku 2012 vo výške 90 000,-Eur by v roku 2023 mala dosahovať výšku 127 000,- Eur, suma nemajetkovej ujmy priznaná v roku 2011 vo výške 66 000,- Eur, by v roku 2023 predstavovala 93 000,- eur, suma nemajetkovej ujmy priznaná v roku 2011 vo výške 50 000,- Eur, by mala v roku 2023 predstavovať sumu 71 000,- Eur, suma 25 000,- Eur z roku 2016, by v roku 2023 predstavovala sumu 35 125,- Eur suma 10 000,- Eur z roku 2012, by v roku 2023 predstavovala sumu 14 102,- Eur. Aj z tohto pohľadu sa súdu javí výška priznanej nemajetkovej ujmy pre žalobcov 1/ a 2/ primeranou všetkým uvedeným okolnostiam.

43. Žalobkyňa v 3/ rade, sestra nebohej si uplatnila výšku nemajetkovej ujmy vo výške 100.000,-Eur. Aj v tomto prípade súd skúmal obe kritériá, t.j. závažnosť vzniknutej ujmy a okolnosti za ktorých k porušeniu práva došlo. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázané, že žalobkyňa 3/ mala silnú citovú väzbe k svojej sestre, spoločne zdieľali jednu detskú izbu, mali spoločné záujmy a aktivity a možno konštatovať, že boli na seba silno citovo naviazané. Tragickou nehodou stratila žalobkyňa v 3/ rade svoju mladšiu sestru a tým navždy možnosť realizovať vzájomné životné plány spoločne so svojou sestrou, prežívať svoje každodenné činnosti a radosti a aj do budúcna byť si vzájomnou oporou.
Dokazovaním boli preukázané negatívne následky na zdraví žalobkyne 3/ po tragickej udalosti, ktorá utrpela silnú emocionálnu stratu, uzavrela sa do seba, trpela výbuchmi zlosti a so smrťou svojej sestry sa nevedela vyrovnať. Po vzhliadnutí všetkých vyššie uvedených skutočností súd považoval za primeranú výšku nemajetkovej ujmy 15.000,-Eur, nakoľko je toho názoru, že citová väzba medzi súrodencami, hoci je silná, nie je nikdy tak trvalá a pevná ako medzi rodičom a dieťaťom a rovnako tak smútok zo straty

i keď jediného súrodenca je neporovnateľný nad stratou dieťaťa, ktorú prežíva rodič. Prihliadol tiež na obdobné rozhodnutia súdov, kde maloletému súrodencovi boli priznané sumy nemajetkovej ujmy od 1.500,- do 10.000,-Eur, ato napr. už v spomenutom rozhodnutia Okresného súdu Nitra 10C/88/2009, kde maloletej sestre a maloletému bratovi súd priznal po 10.000,-Eur, Okresný súd Košice II, v konaní 25C/1/2014 v spojení s Krajským rozsudkom Košice 9Co/462/2016 priznal bratovi a sestre nemajetkovú ujmu po 10.000,-Eur, Okresný súd Nové Zámky v konaní 4C/119/2014 v spojení s rozhodnutím Krajského súdu Nitra 7Cpo/286/2017 priznal sestre nebohého nemajetkovú ujmu 10.000,-Eur, Okresný súd Poprad v konaní 11C/152/2013 priznal nemajetkovú ujmu bratovi vo výške 8.000,-Eur.
Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, vykonanú komparáciu a s prihliadnutím na mieru inflácie súd rozhodol vo výške nemajetkovej ujmy tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia.

44. Žalobkyni 4/ a žalobkyni 5/ súd priznal nemajetkovú ujmu po 5.000,-Eur, kde zohľadnil skutočnosť, že žalobkyne 4/ a 5/ hoci sú blízke príbuzné, nie sú príbuznými v priamom rade, v čase tragickej udalosti nežili v spoločnej domácnosti s maloletou, no napriek tomu bola v konaní preukázaná silná citová väzba medzi žalobkyňami a nebohou V. Š.. Obe žalobkyne boli po tragickej udalosti nútené vyhľadať psychologickú pomoc, čo mal súd preukázané z výsluchu žalobcov 1/, 2/ a 4/, ako aj potvrdenia PhDr. Evy Jachymovičovej, klinickej psychologičky zo dňa 23.11.2021, ktoré je súčasťou vyšetrovacieho spisu ČVS:ORP-779/1 VYS-LC-2020 na č.l. 431, a teda táto tragická udalosť hlboko zasiahla do ich života. Obe žalobkyne podľa výpovedí žalobcov na pojednávaní trpeli poruchami spánku, stratili radosť zo života a žalobkyňa 4/ súdu dokonca uviedla, že mala myšlienky vziať si život. Vzhľadom na tieto okolnosti súd považoval za prijateľnú náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 5.000,-Eur pre každú zo žalobkýň a vo zvyšnej časti požadovanej náhrady nemajetkovej ujmy súd žalobu zamietol.

45. Podľa názoru súdu priznané náhrady nemajetkovej ujmy u každého zo žalobcov zohľadňujú individuálne okolnosti spoločného rodinného života so zosnulou maloletou V. Š., nie sú likvidačné a ani neprimerané, a teda nevedú k neprimeranému obohateniu príbuzných a zároveň priznaná celková suma náhrady nemajetkovej ujmy je porovnateľná po zohľadnení miery inflácie aj s rozhodnutiami iných súdov v obdobných prípadoch, kedy došlo k strate dieťaťa.

46. Záverom súd podotýka, že pri určení výšky nemajetkovej ujmy súd neopomenul preskúmať aj mieru zavinenia na strane poškodeného, pričom v tejto súvislosti vychádzal najmä zo znaleckého posudku vypracovaného pre potreby trestného konania, kde znalec Ing. Dušan Kožiak ustálil, že jediným prvkom príčiny dopravnej nehody bola nesprávna technika jazdy vodiča traktora s prívesom, a teda nezistil žiadne pochybenie na strane vodičky motorového vozidla Volswagen Polo, ktorý v čase dopravnej nehody viedla žalobkyňa 4/.
Neopomenul ani skutočnosť, že nebohá V. Š., ktorá sedela na zadnom sedadle motorového vozidla Volswagen Polo nebola pripútaná v autosedačke, čím došlo k porušeniu povinnosť vyplývajúcej z ustanovenia § 4 zákona č. 554/2006 Zb.z. o povinnom používaní bezpečnostných pásov a detských zadržiavacích zariadení vo vozidlách, no táto skutočnosť nemala vplyv na tragický následok, t.j. smrť maloletej V. Š., pričom v tejto súvislosti súd vychádzal z výpovedí znalcov na hlavnom pojednávaní pred Okresným súdom Lučenec v konaní sp.zn.: 2T/145/2021, kde Ing. Dušan Kožiak, znalec z odboru cestná doprava, odvetvie nehody v cestnej dopravy skonštatoval, že pokiaľ by bola poškodená vo vozidle na zadnom sedadle umiestnená a pripútaná do sedačky, tak táto skutočnosť by nemala znížený vplyv na jej zranenia, ale práve naopak, tým že by sa za poškodenou nachádzala aj sedačka, bol by vnútorný priestor menší a pri deformácii osobného vozidla, ktoré spôsobil traktor, ktorý narazil do vozidla zozadu, by došlo pravdepodobne ešte k vážnejšiemu poraneniu poškodenej vzhľadom k menšiemu priestoru, nakoľko sedačka nechráni hlavu dieťaťa spredu. Aj v znaleckom posudku je ftk. poškodeného osobného vozidla po dopravnej nehode, na strane 26 znaleckého posudku, fotografia č. 11, z ktorej je zrejmé, že zadná časť vozidla bola úplne zdeformovaná, zadné sedadlá boli úplne natlačené na predné vozidlá, a pokiaľ by tam bola autosedačka, tak sila na poškodenú by pôsobila intenzívnejšie.
Rovnako aj znalec MUDr. Mgr. Boris Ťažký, znalec v odbore zdravotníctvo a farmácia, odvetvie súdne lekárstvo vo svojom výsluchu uviedol, že použitie detskej sedačky, podsedáku alebo trojbodového bezpečnostného pásu by malo význam len v prípade nepriameho pôsobenia, vtedy keby osobné motorové vozidla sa pohybovalo alebo rotovalo, no v danom prípade však motorové vozidlo stálo a do vozidla prenikalo veľkohmotné nepružné teleso a v tomto prípade by podsedák ani detská sedačka nebránili vzniku zranení, ktoré maloletá utrpela. Ochranný vplyv týchto zariadení by bol preto málo významný.

Vzhľadom na závery uvedených znalcov súd túto skutočnosť nevyhodnotil ako spôsobilú zvrátiť fatálny následok vzniknutej ujmy a zranenia ktoré maloletá Dušana utrpela pri dopravnej nehode by boli rovnako devastačné, resp. ešte vážnejšieho rozsahu, preto ani na túto skutočnosť pri posúdení miery spoluviny ako možného spôsobu zníženia nemajetkovej ujmy žalobcov v konaní neprihliadol. Súd podotýka, že hoci žalovaný 2/ vo svojej záverečnej reči spochybňoval závery znalcov z dôvodu, že v tejto súvislosti neboli vykonané nijaké odborné prepočty, sám v konaní žiadne dôkazy preukazujúce opak nenavrhol, ani súdu nepredložil, preto súd nemal dôvod o záveroch znalcov, ktoré v tejto súvislosti boli znalcami prezentované pochybovať.

47. Podľa § 255 ods. 1 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

48. Podľa § 255 ods. 2 CSP, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

49. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

50. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

51. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol analogicky v zmysle § 255 ods. 1 CSP na základe zásady úspechu. Nový civilný kódex už neobsahuje ustanovenie obdobné ustanoveniu § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinného do 30.06.2016, podľa ktorého, aj keď mal účastník vo veci úspech len čiastočný, môže súd priznať plnú náhradu trov konania, ak mal neúspech v pomerne nepatrnej časti, alebo ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, pričom základná sadzba tarifnej odmeny advokáta sa vypočíta z výšky súdom priznaného plnenia. V prejednávanej veci výška plnenia, t.j. uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch závisela od úvahy súdu. Žalobcovia nemohli predvídať výšku plnenia, ktorú im súd rozsudkom prizná, keďže to záviselo od úvahy súdu. Rozhodujúcou je preto skutočnosť, že súd konštatoval porušenie osobnostných práv žalobcov, v dôsledku čoho vzniklo žalobcom právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a teda žalobcovia boli úspešní v merite veci. Samotnú výšku priznanej náhrady nemajetkovej ujmy preto treba vnímať ako podružnú, teda vedľajšiu, nemajúcu vplyv na ustanovenie rozsahu náhrady trov konania žalobcov. Z uvedeného dôvodu súd priznal žalobcom nárok na náhradu trov konania voči žalovaným v rozsahu 100% s tým, že pri rozhodnutí o konkrétnej výške náhrady trov konania súd bude vychádzať pri určení základnej sadzby tarifnej odmeny advokáta z výšky súdom priznaného plnenia, ktoré bolo vo vzťahu k jednotlivým žalobcom diferencované. V tomto smere súd poukazuje na rozhodnutie Ústavného súdu SR sp.zn. I.ÚS56/2017 zo dňa 08.02.2017 z ktorého vyplýva, že ani nová právna úprava v podobe Civilného sporového poriadku, nevylučuje osobitný režim posudzovania úspechu v konaní a nárokov na náhradu trov v prípadoch, keď výška plnenia závisela od znaleckého posudku alebo od úvahy súdu, a to z hľadiska výsledku v zásade zhodnej ako podľa doterajšej úpravy.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa doručenia na Okresný súd v Lučenci, písomne.

Podľa § 363 CSP, v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa § 365 ods. 1 CSP, odvolanie možno odôvodniť len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 365 ods. 2 CSP, odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa § 365 ods. 3 CSP , odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.